

ST. — NO. 1726.

Entered as second-class matter, Dec. 6, 1907, at the post office at Chicago, Ill., under the Act of Congress of March 3, 1879.

CHICAGO, ILL., 9. OKTOBRA (October 9), 1940.

Published Weekly at 2301 S. Lawndale Ave.

LETÖ VOL. XXXV.

Tretji rajh vzrok pomanjkanja in bede v Jugoslaviji

OBUPNE PRITOŽBE POSEBNO V SLOVENIJI, HRVATSKI, DALMACIJI IN BOSNI NAD DRAGINJO. — "KOMUNISTIČNI" IZGREDI VODA NA MLIN HITLERJEVIH AMBIČIJ

Na najbolj miren način si je Hitler podvrgel Jugoslavijo. Nobenega javnega ultimata ni bilo. Armade ni poslat vajno. Le trgovske komisije so prišle v Beograd, ki so popolnoma zadostovale.

Gospodarsko zasluženje

V teku enega leta si je Nemčija Jugoslavijo ekonomsko popolnoma upregla brez vojne, kakor si je na primer Belgijo in Nizozemsko s pomočjo obožljene invazije.

In kakor v vsaki deželi, ki je prišla pod nemško nadvlado, se je tudi v Jugoslaviji v korist Nemčije živilenski standard silovito znižal in še hujše pride.

Statistične primerjave

Ameriški novinar Sam Breuer poroča v čikaški Tribuni v dveh depešah iz Beograda, da so dohodki imovitejših slojev v Jugoslaviji pod nemškim pritiskom znižali za eno tretjino in revnih ljudi pa za polovico v primeri z dohodki pred enim letom. In ker so bili nizki že prej je razumljivo, čemu toliko nezadovoljstva po vsi državi.

Imovitejši so pustili uporabo avtov, ker ni gasolina iz Rumunije in pritrugavati si morajo v vseh drugih ozirih, dočim revni stradajo tudi kuhinja, ki je vsed raznih primes v moko, ki jih je določila vlada, postal skrajno slabe kakovosti. Tudi imovitejši sloji so prisiljeni jesti kruh drugega reda, poroča Brewer.

Izvoz v Nemčijo se veča

Na drugi strani se jugoslovenski izvoz v Nemčijo veča.

(Nadaljevanje na 2. strani.)

Zbora AFL in CIO pred zgodovinskimi odločitvami

Letošnja konvencija Ameriške delavske federacije (AFL) se prične 18. novembra v New Orleansu. V svojih prednazačnih pravi, da bo posebno važno, ker bo volilna furija do tedaj že polegla in se bo delegacija lahko mirno pečala s položajem. Večina unij federacije podpira v sedanji kampanji Roosevelta, precej takozvanih "unijskih voditeljev" ima na svoji strani tudi Willkie, socialisti, ki bi najbolj zaslužili podporo, pa so zapostavljeni še celo bolj, kar se teh unij tiče, nego v prošli kampanji.

AFL se sedaj ponosa, da ima več članov kot kdaj prej v svoji zgodovini. In dalje, da je v njenih vrstah vlcic "čiščenje raketirjev" in sodnih procesov radijih sloga večja kakor lani ali predlanskim.

Naravnost, da bo na konvenciji ena glavnih točk spor s CIO. Eksekutiva AFL trdi, da si CIO ne upa podati v pregled knjig, iz katerih bi bilo razvidno, koliko imata takih članov, ki članarino plačujejo. Na drugi strani si eksekutiva AFL obeta veliko dobrega za svojo federacijo — vsled sporu med dvema glavnima vodnjema CIC, Hillmanom in Lewisom.

Delavski oddelek zvezne vlade s Perkinsovo na čelu se je baje načeloval naporom, s katerim je skušal priraviti obe strui v sporazum saj toliko, da ne bi njuni člani stavkali drug proti drugemu, a uspeha ni.

V sošnedi Mehiki dobe 1. decembra novega predsednika. V zvezi mehiških unij (CTM) pa je ob urad generalnega tajnika Lombardo Toledano, ki je svetovno znan delavski voditelj.

Novi predsednik Mehike Avila Camacho želi, da se pristaže boljševizmu iztrebi iz uradov. Javnost ga v tem podpira posebno od kar je bil umorjen Leon Trotsky. Tako je bil potisan na stran tudi Toledano, ki je smatran za zaveznika boljševikom nego Mehiki.

V resnicu so taki očitki pretirani. Toledano velja za idealista. V Rusijo je verjel, ker jo je smatral za trdnjavno proletarske revolucije. Njena sedanja oportunistična vloga je kajpada lahko razmajala to vero tudi v njemu, kakor jo je med milijoni drugih.

Camacho je oznanil že v napred, da morajo komunisti in njihovi pristaši iz vseh uradov in v vseh važnih pozicij v delavskem gibanju, kajti Mehika potrebuje ljudi, ki bodo zvesti, ne tujim rožiom. Pri tem dobiti nasprotnik kominterne.

ALI BODO MOGLI VZDRŽATI?

Prebivalci Londona imajo stanovanja, ki pa jih vsled nemških letalcev morejo rabiti le po par ur na dan. Ostali čas porabijo v zakloniščih in čakajo konca sebe ali pa vojne. Marsikdo izmed njih sploh nima več stanovanja. Kajti ko se vrne, vidi tam, kjer je bila prej hiša, le razvaline. Na gornjih slikah je skupina Londončanov, ki so utekli v predor podzemne zeleznice in "počivajo". Dokler jim signal ne naznani, da je spet varno sunaj.

PRESOJANJA DOGOROV DOMA IN PO SVETU

Walter Citrine, generalni tajnik strokovnih unij v Angliji, je povabljen od predsednika Wm. Greene, da se udeleži konvencije Ameriške delavske federacije, ki bo v New Orleansu, La. Citrine je tudi tajnik mednarodne zveze strokovnih unij, v kateri je AFL in več unij CIO. Do Hitlerjevega prihoda na vladu Nemčije je bila mednarodna zveza strokovnih unij mogočna organizacija, toda fašizem je njene postojanke razbil v vsaki deželi čim si jih je podvrgel. Citrine bo imel v New Yorku tudi sestanke z delavskimi voditelji begunc.

Z zvišanjem vrednosti nemške marke v primeri z dinarijem je ljudstvo Jugoslavije ogromno na škodi, ker dobiva zavoje, da svoje produkte manj, nemške pa mora dražje plačevati. Omenjeni novinar za primera navaja, da enaka količina nemškega blaga, ki je prej kupila 1000 bušljev jugoslovenskega pšenice, jo zdaj kupi 1200 bušljev.

(Nadaljevanje na 2. strani.)

del Hitler. Anglija se upira dovoliti pošiljanja živil vanje, ker smatra, da bi bila to neposredna pomoč Nemčiji, ki je kriva ljudske bede v Evropi. Naj rajše ona vrne ugrabiene zaloge živil, pravijo v Londonu, kot pa da bi ji Američani pomagali. Hoover izvaja, da je bilo 30,000,000 ljudi v teh deželah vedno odvisnih od uvoza. Med njimi je 10,000,000 otrok. Ako ne dobe vsaj zasilne prehrane, je nevarnost, da bo kakih 15,000,000 teh revezev pokosi glad, je dejal v svojem odgovoru onim, ki nasprotujejo njegovi akciji.

Tisk v Italiji, ki je nekaj tednov priobčeval ostre napade na Grčijo, si je sedaj izbral za tarčo tudi Turčijo. Italijanski imperializem stremi po obema.

Angleški listi v Chicagu niso socialistične volilne kampanje še nobenkrat tako malo omenjali kakor sedaj. Dočim imajo o demokratiskih in republikanskih po cele strani dan na dan, imajo za socialiste le tu in tam po nekaj vrstic.

Dardanele, ki so vrata iz Črnega v Sredozemsko morje, so bile eden izmed predmetov, o katerih sta se na svojem zadnjem sestanku posvetovala Hitler in Mussolini. Tako poročajo iz Vichyja. Glasom vira iz novega francoskega glavnega mesta jih bosta po vojni dala Rusija, ako bo ostala neutralna in prijateljska napram Berlinu.

Bivši predsednik Hoover se še ogrevata za ameriško pomočno akcijo v Franciji, Belgiji in drugih deželah, ki jih je zase-

Kako pa z vašim sosedom, znancem, prijateljem ste mu že kdaj priporočali, da se naj tudi on naroči na Proletarca? Ako ne, poskusite!

(Nadaljevanje na 5. strani.)

Mehiška republika doživlja važne spremembe

V sošnedi Mehiki dobe 1. decembra novega predsednika. V zvezi mehiških unij (CTM) pa je ob urad generalnega tajnika Lombardo Toledano, ki je svetovno znan delavski voditelj.

Novi predsednik Mehike Avila Camacho želi, da se pristaže boljševizmu iztrebi iz uradov. Javnost ga v tem podpira posebno od kar je bil umorjen Leon Trotsky. Tako je bil potisan na stran tudi Toledano, ki je smatran za zaveznika boljševikom nego Mehiki.

V resnicu so taki očitki pretirani. Toledano velja za idealista. V Rusijo je verjel, ker jo je smatral za trdnjavno proletarske revolucije. Njena sedanja oportunistična vloga je kajpada lahko razmajala to vero tudi v njemu, kakor jo je med milijoni drugih.

Camacho je oznanil že v napred, da morajo komunisti in njihovi pristaši iz vseh uradov in v vseh važnih pozicij v delavskem gibanju, kajti Mehika potrebuje ljudi, ki bodo zvesti, ne tujim rožiom. Pri tem dobiti nasprotnik kominterne.

Piše se Fidel Velasquez. Povzpel se je na to mesto z borbo proti Toledanovim "komunističnim tendencam".

Eksekutiva Ameriške delavske federacije je to spremembe v mehiškem delavskem gibanju jako vesela. Kajti Toledana je smatrala za Lewisovega ožrega zaveznika in s tem za nasprotnika AFL.

Komunisti nimajo v Mehiki pod svojim imenom, kot trdi novinar Jose Gonzales, nikakega vpliva. Zato si ga iščejo pod drugimi znamkami. Uspevali so s to takto nekaj časa, a Camacho bo skrbel, pravi isti vir, da bodo razgaljeni.

"Oljna situacija" v Mehiki je že nerešen problem. Na eni strani se pritožujejo delavci, na drugi pa vladu trudi obrat

uspešno vršiti, a s tretje intrigirajo prejšnji lastniki, ki imajo v Mehiki, v Zed. državah in v Angliji ogromen vpliv in lahko nagajajo.

Glede vnanje politike novega predsednika Camacha pravijo, da je on pripravljen slediti Rooseveltu. Toda ne pa Willküru, ko bo izvoljen.

Dosej sta si bila sedanji predsednik Mehike Lazaro Cardenas in Roosevelt velika prijateljstva v njunih stremljilih. Če bo Roosevelt še izvoljen, se odnoša Mehike z Zed. državami ne bodo spremenili, razen če v Mehiki nastane kakšna težka notranja kriza ali civilna vojna. Vsa znamenja pa kažejo, da bo mehiška republika svoje težkoče premagala brez potresnih sunkov.

Kaj, če bi v prihodnjem izkazu — priobčuje se vsake štiri tedne, poskušali biti v njemu zastopani tudi oni, ki jih venomer vabimo v akcijo?

NEMCI, ITALIJANI, ŽIDI I. T. D., V VOLILNEM BOJU

Prosvetna matica bo izdala knjigo "Senca preko pota"

Prosvetna matica bo letos za članstvo pridruženih društev izdala v knjigi povest "Senca preko pota". Spisal jo je Ivan Jonte.

V minulih letih je Prosvetna matica sodelovala v nabavljanju knjig s starokrajsko Canarjevo družbo. Toda lani je bila ena knjiga, prevod povesti Maksim Gorkega, zaplenjena, druga pa je prišla vsled vojne sem z veliko zamudo.

Letos te neprilike ne bo.

Leta je dobre društva pravočasno.

Davek na vstopnice

Davek na vstopnice je bil letos spremenjen v tem, da je treba od 1. julija dalje plačevati 1c na všakih 10c vstopnic, ako so vstopnice dražje kot 20 centov.

Vsaka tiskarna mora po eno vstopnico poslati merodajemu zveznemu davčnemu uradu s pojasnilom, koliko jih je tiskala. Na vstopnicah mora biti navedeno, koliko je davka poleg vstopnine.

Zakon o vstopnicah oprošča od davka cerkvene in druge dobrodelne organizacije, kar je sicer za ostala društva in klube, da bi delujejo za privatni dobitek, krvivo, toda pomagati si ne morejo. Cerkve so močne, pa si znajo priboriti privilegije.

Sicer isti zakon določa oprostitve od vstopnic, tudi prireditve vzgojnega značaja, kot koncerte in dramske predstave, a tudi izjemna v prid naših kulturnih društv, ker imajo prireditve "v korist svoje blagajne".

Komunistična stranka v Californiji izključena iz volitev

Legislatura v Californiji je sprejela zakon, ki določa, da komunistična stranka, niti nobena druga, ki bi bila članica kominterne ali služabnica kakršne tudi volilne mape pravice udeležiti se primarnih volitev.

Ker je komunistična stranka v Californiji zelo močna, je to zanje velik udarec.

Seznam v štirih tednih poslanih naročnin od agitatorjev, objavljen v tej številki, jih izkazuje nad 80 več kar kar prejšnji.

To je dobro. Ni pa nič kaj razveseljivo, da je tudi sedaj zastopanih v njemu le 22 oseb.

To je premalo. Posebno še, ko opažamo skoro v vsakem izkazu vedno le ena in ista imena. Kje so drugi? Na primer oni, ki oglašajo svojo naprednost povsod razen tam, kjer bi kaj zaledla.

Noben delavski list, angleški ali pa v kakem drugem jeziku, ne more izhajati drugače kot s pomočjo agitatorjev.

Napredek poslanih naročnin je v primeri s prejšnjim izkazom dober. Toda če bi bilo v njem označenih namesto 22 recimo 44 agitatorjev, ali 50, ali 100, tedaj šele bi lahko rekli, da napredujemo. Tako pa ugotavljamo le, da malo skupina vzdržuje delo, katero zahteva veliko več moči.

Kaj, če bi v prihodnjem izkazu — priobčuje se vsake štiri tedne, poskušali biti v njemu zastopani tudi oni, ki jih venomer vabimo v akcijo?

USPEŠNA METODA ZA ŠČUVANJE DELAVEV DRUG PROTIV DRUGEMU. — GLAVNI PROBLEM, KI JE BREZPOSELNOST, NAJBOLJ ODRIVAN. VOJNE HOMATIJE RAZDVAJAJO LJUDI. — NORMAN THOMAS IN PROGRAM S. P.

mi priseljeni iz deželi, ki si jih je podjarmil Hitler. Pripovedujejo jim, da je Roosevelt njihov zaščitnik, boritelj za svoboščino in neizprosen sovražnik diktatorjev. Ako bo poražen, bo to za imenovane narode velik udarec, dokazujejo iskalci glasov.

Te metode so za enotnost ameriškega ljudstva tako skodljive. K politični vzgoji volilcev nič ne prispevajo.

Prerekanja za prazen nič

Boji na sejah raznih narodnih organizacij, kakršen je dogodil se v shodu "nemške fronte" v Chicagu v vprašanju, ali naj podpirajo Willkieja ali Roosevelta, so potrata časa kar se ameriške vnanje politike tiče. Kajti oba sta za podpiranje Anglike, oba za oboroževanje, oba govorita ostro proti diktatorju, oba sta za obvezno vojaško službo. Ako torej glede homatij in vojne v Evropi ter ameriške naklonjenosti Anglike med njima ni razlike, je nesmiselno prepri

IZ VUKOVE ZAPUŠČINE

IVAN VUK:

PO VALOVIH DONAVE ŠIROKE . . .

Beležke iz popotnega dnevnika.

(Nadaljevanje)

Matevž je pokazal gospe Mariji z roko: "To je most, kaj? ... Pravijo, da je najdaljši v Evropi."

"Da," je dejal Tein spremjevalec, ki se je pravkar vrnil s koloposem. "Dolg je 1525 metrov in je samo še znani most v škotski, ki pelje čez zalin Firth of Forth, daljši. Pančevski most je visok povprečno 14 metrov, da lahko parniki vozijo pod njim. Za temelj tega mostu so porabili 16,331 ton cementa. Za želesno konstrukcijo pa 19,100 ton. Zeleza se je porabilo 1736 ton. Kakor vidi, ima most 7 glavnih ogromnih jeklenih polparabelskih lokov in 8 silnih podpornih stebrov. Za opornike in za stranske priključne mostove so porabili 88,000 kubičnih metrov betona. Na belgrajskem obrežju je priključen železobetonasti most, ki se naslanja na ogromne jeklene loke, dolg 135 m, in ima 5 betonskih lokov. Na banatski strani pa je priključen most iz železobetona dolg 250 m in ima 8 odprtih. Del opornega stebra ki gleda iz vode, meri približno 10 m v višino, kar je okroglo četrtnina vsega stebra. Po teži gleda iz vode samo še ena šestina celokupne teže opornika. Po stroških pa je stal zunanjji del en milijon dinarijev, pretežni del, ki je v vodi, pa 10 milijonov dinarijev. Graditi so most začeli 1927. Stal je 340 milijonov od katerih je Jugoslavija plačala 90 milijonov. Ostalo pa je šlo na račun reparacij. Delali so ga tri leta s približno 600 delavci."

"Mogočno delo," je pripomnil Zdravko. "Zares čudo moderne tehnike. Ali, težave so pa morale biti pri tem delu ogromne, če pogledam do globoko, mogočno Donavo. Gotovo si n'pustila kar tako gospodariti v svojem kraljestvu?"

"Po težavah, ki so bile pri graditvi," je rekel Tein spremjevalec, "presega ta most najbrže vse doseganje evropske mostove. Donava je tu široka kakšnih 1200 m. Povprečna globina pa je nekako 6 do 11 metrov. Dno Donave je premalo odprorno, da bi kar tako prenasalo težo mogočnih stebrov. Sestavljen je iz izredno fina peska in blata. Treba je bilo vrtati v dno Donave, da se je naredilo odprono dno za stebre."

"Kakšni svedri pa so bili to," je vprašala Tea. "To je posebna vrtala na pravu, zopet zmaga tehnike. Zasidra se na tistem mestu, kjer bi se imelo vrtati, ladja, kjer bi se imelo vrtati, ladja,

na kateri so vrtalni stroji in naprave. Morali so tukaj zelo globoko vrtati, preden so prišli do globine, kjer je bila škriljasta gmota, pomešana s trdo glinom. Ta plast je še bila sposobna da nosi stebre."

"Kako globoko so vrtali?"

"Pravijo, da 28 metrov pod gladino Donave."

Tea je široko odprla oči in rekla:

"Kdo pa je delal v tej globini in pod vodo? Saj je to globina, večja kakor višina največje palača v Belgradu?"

"Delavci," je kratko odgovoril njen spremjevalec.

"Ubogi ljudje," je tiho pripomnila Tea.

"In ne samo kopati, tudi betonirati je trebal vse to. Danasna tehnika pa je tako izpolnjena, da tisto delo v tej globini ni preveč strašno."

"Torej že prekašamo Egipčane in Babilone in predpopotne kulturne narode," se je dejal Tein spremjevalec.

"Piramide so zidali z velikimi pečinami zrak," je dodala gospa Marija, "to je res, A mi ... Delamo skale pod vodo, kar je nekoliko več, kaj?"

Tea se je zasmajala in tudi njen spremjevalec je tlesknil s prstimi in nadaljeval:

"Tehnika je že pred leti našla način, ki omogoča zgradbo pod vodo. To se vrši s pomočjo takozvanih kesonov. Francouzi temu pravijo: caisson. Sicer je to draga reč in zamudna, vendar zgradbe se delajo. V Evropi je bilo pod vodo s kesoni načrtovano, da se delajo v vodo. V globini 29 m gre v posodo. V globini 29 m gre v posodo za dve tretjini. Pritisak 10 m globoko v vodi je enak pritisku ene atmosfere ..."

"Sedem nemških tvrdk je gradilo in vse pod vodstvom Siemens Bau-Union."

Matevž je pripomnil:

"Torej ima donavski pančevski most, kar se tiče globine temeljev, rekonstrukcije globino?"

"Do sedaj v celi Evropi, da" je odgovoril Tein spremjevalec.

Gospa Marija je vprašala:

"Kaj pa je pravzaprav tisto, kakor ste preje rekli: 'kezon'?"

"To so nekakšni plavajoči veliki zaborji, bodisi iz jekla ali iz železobetona. Podobni so štiroglavim barkam. Dno imajo še nekako 2 metra in pol pod spodnjim robom. V širino so merili tri kesoni, ki so jih uporabljali pri pančevskem mostu, 12 in pol metra, v višino pa od 7 do 10 metrov. Tisti spodnji del pod dnom kesona je bil

pravzaprav velika dvorana z

STE ŽE GLASOVALI IN SPOROČILI O IZIDU?

Nekateri klubi še niso poslali poročila o izidu glasovanja glede reorganizacije J. S. Z. in ne glasovnic.

To morajo storiti najpozneje dne 12. oktobra.

Referendum, ki ga te dni zaključujemo, je važen. Vsakdo je imel priložnost izraziti svoje mnenje in glasovati.

Ko dobimo do omenjenega dne glasovnice vse v urad, jih bo pregledal in preštel nadzorni odbor JSZ in v prihodnjem Proletarcu bo objavljen rezultat.

Tudi nekateri člani "at large" niso še vrnili glasovnic. Naj to store ne pozneje kot 12. oktobra. Kajti vse pozneje poslane glasovnice bodo neveljavne.

Prosim torej, da to nalogu izvrše klubi kot posamezniki, ki tega še niso storili, čimprej.

CHARLEC POGORELEC, tajnik JSZ.

nizkim stropom kajpada, dvostrana brez dna."

"Kako pa delajo v tej globini ljudje?"

"Tu pa je treba nekoliko fizike," je rekel Tein spremjevalec. "Vi veste, če vzamemo, recimo steklenico brez dna to se pravi, da ji odbijemo dno. Vrat steklenice pa moramo dobro zamašiti z zamaškom. Sedaj napolnimo škaf z vodo. V vodo pogreznemu steklenicu z odbitim dnem tako da je dno v vodi. Videli boste takoj, da voda ne prodre v steklenico več kakor četr centimetra. Prilepimo n. pr. na majhen okrogel košček deščice košček sveče, jo prižgemo in čez njo povezname steklenico brez dna in tako vse skupaj pogreznemo v vodo. Deščica z gorečo svečo plava pod vodo in gori dokler ima kajpada v zraku, ki je v steklenici, kisika. Iz tega vidite, da voda radi zraka ki je v steklenici, ne more izpolniti prostora v steklenici, čeprav je dno odprt. Radi pritska vode, ki stoji zunaj steklenice ali take posode, in čim nižje je lezel keson, tem močnejši je bil tok, ki je tekel pod kesonom. Ko se je torej keson približal že na 1 meter dnu je bil tok že tako močan, da je odnesel prav toliko peska in blata z dna, da kolikor se je keson pogrenil. Kaj ni to znamenito nagajanje? ... Ali tehnika je pokazala, da se ne da ustrasti. Ustavili so tok vode. Na tisti strani odrov, ki so bili proti toku vode, so napravili močno zagatno steno v obliki klinja. Sedaj se je morala voda deliti in teči na obeh straneh stene in tako mimo odrov. S tem je bila v pasu med odrvi voda mirna in keson se je lahko vse delal dno. In čim nižje je lezel keson, tem močnejši je bil tok, ki je tekel pod kesonom. Ko se je torej keson približal že na 1 meter dnu je bil tok že tako močan, da je odnesel prav toliko peska in blata z dna, da kolikor se je keson pogrenil. Kaj ni to znamenito nagajanje? ... Ali tehnika je pokazala, da se ne da ustrasti. Ustavili so tok vode. Na tisti strani odrov, ki so bili proti toku vode, so napravili močno zagatno steno v obliki klinja. Sedaj se je morala voda deliti in teči na obeh straneh stene in tako mimo odrov. S tem je bila v pasu med odrvi voda mirna in keson se je lahko vse delal dno. ..."

Zdravko je zopet izpel kozačec smederevcana in rekel:

"Bogme, tako se godi, kjer se moči razdrojve."

"Ali niso našli nikakih izkopin na dnu reke," je vprašala gospa Marija.

"Pač. Med peskom so našli ogromne množine okostij predpotopnih živali, mamutov, jelenov in bivolov. Strokovnjaki so izračunali, da so stare okrog 100,000 let."

"Vseeno mora biti tisto kopanje težko in nevarno delo", je zmajala z glavo gospa Marija.

(Dalje prihodnjic)

Prebivalstvo Zed. držav

Cenzus biro poroča, da izkazuje letošnje ljudske štejte v Zed. državah 131,409,881 prebivalcev, ali 8,634,834 več kazenskih.

Prebivalstvo Zed. držav

Cenzus biro poroča, da izkazuje letošnje ljudske štejte v Zed. državah 131,409,881 prebivalcev, ali 8,634,834 več kazenskih.

Prebivalstvo Zed. držav

Cenzus biro poroča, da izkazuje letošnje ljudske štejte v Zed. državah 131,409,881 prebivalcev, ali 8,634,834 več kazenskih.

Prebivalstvo Zed. držav

Cenzus biro poroča, da izkazuje letošnje ljudske štejte v Zed. državah 131,409,881 prebivalcev, ali 8,634,834 več kazenskih.

Prebivalstvo Zed. držav

Cenzus biro poroča, da izkazuje letošnje ljudske štejte v Zed. državah 131,409,881 prebivalcev, ali 8,634,834 več kazenskih.

Prebivalstvo Zed. držav

Cenzus biro poroča, da izkazuje letošnje ljudske štejte v Zed. državah 131,409,881 prebivalcev, ali 8,634,834 več kazenskih.

Prebivalstvo Zed. držav

Cenzus biro poroča, da izkazuje letošnje ljudske štejte v Zed. državah 131,409,881 prebivalcev, ali 8,634,834 več kazenskih.

Prebivalstvo Zed. držav

Cenzus biro poroča, da izkazuje letošnje ljudske štejte v Zed. državah 131,409,881 prebivalcev, ali 8,634,834 več kazenskih.

Prebivalstvo Zed. držav

Cenzus biro poroča, da izkazuje letošnje ljudske štejte v Zed. državah 131,409,881 prebivalcev, ali 8,634,834 več kazenskih.

Prebivalstvo Zed. držav

Cenzus biro poroča, da izkazuje letošnje ljudske štejte v Zed. državah 131,409,881 prebivalcev, ali 8,634,834 več kazenskih.

Prebivalstvo Zed. držav

Cenzus biro poroča, da izkazuje letošnje ljudske štejte v Zed. državah 131,409,881 prebivalcev, ali 8,634,834 več kazenskih.

Prebivalstvo Zed. držav

Cenzus biro poroča, da izkazuje letošnje ljudske štejte v Zed. državah 131,409,881 prebivalcev, ali 8,634,834 več kazenskih.

Prebivalstvo Zed. držav

Cenzus biro poroča, da izkazuje letošnje ljudske štejte v Zed. državah 131,409,881 prebivalcev, ali 8,634,834 več kazenskih.

Prebivalstvo Zed. držav

Cenzus biro poroča, da izkazuje letošnje ljudske štejte v Zed. državah 131,409,881 prebivalcev, ali 8,634,834 več kazenskih.

Prebivalstvo Zed. držav

Cenzus biro poroča, da izkazuje letošnje ljudske štejte v Zed. državah 131,409,881 prebivalcev, ali 8,634,834 več kazenskih.

Prebivalstvo Zed. držav

Cenzus biro poroča, da izkazuje letošnje ljudske štejte v Zed. državah 131,409,881 prebivalcev, ali 8,634,834 več kazenskih.

Prebivalstvo Zed. držav

Cenzus biro poroča, da izkazuje letošnje ljudske štejte v Zed. državah 131,409,881 prebivalcev, ali 8,634,834 več kazenskih.

Prebivalstvo Zed. držav

Cenzus biro poroča, da izkazuje letošnje ljudske štejte v Zed. državah 131,409,881 prebivalcev, ali 8,634,834 več kazenskih.

Prebivalstvo Zed. držav

Cenzus biro poroča, da izkazuje letošnje ljudske štejte v Zed. državah 131,409,881 prebivalcev, ali 8,634,834 več kazenskih.

Prebivalstvo Zed. držav

Cenzus biro poroča, da izkazuje letošnje ljudske štejte v Zed. državah 131,409,881 prebivalcev, ali 8,634,834 več kazenskih.

Prebivalstvo Zed. držav

Cenzus biro poroča, da izkazuje letošnje ljudske štejte v Zed. državah 131,409,881 prebivalcev, ali

KRITIČNA MNENJA, POROČILA IN RAZPRAVE

KOMENTARJI

Nevinski biro jugoslovanske vlade je poročal, da so v Rusiji prvo obletnico pakta s Hitlerjem praznovali z napadi na Anglijo. Dotična vest, objavljena v jugoslovenskih listih koncem avgusta, se glasi:

Sovjetne sovjetsko-nemškega sporazuma proravljajo ruski listi z velikimi članki pod naslovom: Datum velikega zgodovinskega pomena. Anglijski in francoski provokatorji so hoteli, da bi se bili aprioprijeli Nemčiji in SSSR. Toda politiki Stalina in Hitlerja je uspelo, da je bila sklenjena med obema državama prijateljska pogodba, ki ureja odnosajo obeh držav za desetletje.

Za bivše "antifašiste" je to močan poper tukaj in tam.

Slovaški diktator dr. Tuka je ob prilici slovensnosti v zahvalo za "obilno žetev", ki se je vrnila v Bratislavu, hvalli Hitlerju, ki je "odrešil" slovaški narod izpod "tujega jarma". Dajde se je zahvalil stvarniku za blagostanje, ki ga uživa Slovaška, in še posebno pa, ker ji je ohranil mir. V resnicu je Slovaška v vojni na strani Nemčije, čeprav ne z vojaštvom, ker Hitlerjeva slovaških soldatov sedaj ne potrebuje.

"Slovenski List" v Argentini kliče na odgovornost one "pan-slaviste", ki so svoje slovanstvo oddevali z boljševskega Rusije in pravili, da le v nji je rešitev za Slovane. V članku na prvi strani pravi:

...Kako naj sedaj obravaložijo ljudem, pa naj bodo njihovi poslušalci se tako naivni, čemu vodijo boljševiki svojo politiko in najlepšem skladu z rujavnimi nacisti in črnimi fašisti? Kako naj obravalože, da je ta njihova začitnica slovanstva pristala nacismu spraviti pod svojo oblast milijone Slovanov, ki jih hoče sedaj z vsemi sredstvi raznorediti? Ali nisemo čitali, da je govor na Nemčiji zasedene Poljske razlagal čenškarjem, da so Poljaki rejeni zato, da hlapčujejo Nemcem in da bodo Nemcem na vse vede hlapčevali?"

Nu, da, nekateri pašnislavisti so morda res razočarani, a ne vsi. Rev. Trunk na primer je že zmerom za Rusijo samo zato, ker je "slovenska". Boljševizem v nji bo že kako premulin, slovanstvo pa bo živel, se tolazi v svojem dolgočasu. A Slovani v Leadville so še vedno le "Austrians".

"Libera Stampa" je edini italijanski socialistični dnevnik na svetu. Pred postankom fašizma jih je bilo mnogo. Libera Stampa izhaja Švici. Vsled svojega "hujskanja proti Italiji" ga je švicarska oblast na pritisk Mussolinijevega režima pozvala na odgovornost in ga kaznovala s suspendiranjem. Po prestanti kazni je spet pričel izhajati.

PRISTOPAJTE K

SLOVENSKI NARODNI PODPORNİ JEDNOTI

USTANAVLJAJTE NOVA DRUŠTVA. DESET CLANOV (IC) JE TREBA ZA NOVO DRUŠTVO

NAROČITE SI DNEVNIK

"PROSVETA"

Naročnina za Združeno državo (izven Chicago) in Kanado \$6.00 na leto; \$3.00 za pol leta; \$1.50 za četr leta; za Chicago in Cicerovo \$7.50 za celo leto; \$3.75 za pol leta; za inozemstvo \$9.00.

Naslov za list in tečajstvo je:

**2657 So. Lawndale Avenue
Chicago, Illinois**

komisije. "Kot primer smisla za red in disciplino navaja dr. Bičanič tudi to, da stoje ljudje v dolgih vrstah pred trgovinami, ko čakajo na nakupe," piše omenjeni list. Večina ljudi smatra, da je čakanje v procesijah pred trgovinami po več ur znatenje nereda in nezmožnosti delo sproti vršiti. Tak "red in disciplino" imajo sedaj pred trgovinami v Franciji. Ampak gospodinje si žele nazaj prejšnjih razmer, ko je prišla v prodajalno, bila vlijudno potrežena in zadovoljno odšla. Čakati v dolgih vrstah, ko greškupiti krompir, meso, kruh, solato itd., je morda red in "disciplina", toda prijetno to ni.

Jugoslavija se bo odslej dobro godilo. To sodimo iz članov v katoliškem časopisu, ki se radosti zatona prostozidarstva v Petrčkovi kraljevini. Ono tolmači, da je framsostvo ali prostozidarstvo strup, ki je okužil Francijo in jo upropastil. Jugoslavija se je te nevarnosti otefa. Toda kaj, če vseeno propade? Saj so padle tudi dežele, ki so bile močno katoliške.

Radnički Glasnik oznanja, da je napisal v njegov kolendar Leo Fisher "mojsternski članek o izdajalski vlogi socialistov v prejšnji in sedanji imperialistični vojni". — Kajne, če bi socialisti rajše pomagali Hitlerju in Mussoliniju, pa jih komunistični uredniki ne bi dolžili izdajalske vloge!

Ameriški komunisti so v propagandi proti kakršnikoli potomci Angliji tako glasni, kakor reakcionarna McCormickova Chicago Tribune. Potemkamenec je tudi dinastična industrije pot-jedelskih strojev proti "imperialistični vojni". Po "novi liniji" komunistov so proti "imperialističnemu ratu" namreč samonaprili vzrok! Na "brezversko solo" ga ne bo mogel, kajti šolstvo v Italiji je cerkevno.

Katoličanom v Zed. državah se še ni posrečilo izvoliti predsednika svoje vere. Dobili pa so ga v Mehiki, če je verjeti poročilo, da je novi predsednik Camacho med drugim tole izjavil: "Sem vernik in katoličan po rojstvu in moralnem misljenju. Katolički tisk iz tega sklepa, da bo preganjanje "vere" v Mehiki konec. Vera sploh ni bila preganjana, ampak hierarhija, ki se je polasti zemlje in drugih posvetnih bogastev ter pod kranko vere varala in izjemala mehiško ljudstvo.

"Am. Slovenec" je po besedilu "Politiki", oziroma po ljubljanskem "Slovencu" objavil predavanje dr. Rudolfa Bičaniča o Sovjetski Uniji. Ta je bil namreč nekaj dni tam kot član jugoslovenkega trgovskega

"Zajedničar" ne bo objavljen cen vstopnicam

"Zajedničar", glasilo HBZ, ki je največja jugoslovenska bratska podpora organizacija, ne bo pritočil v dopisih, v katerih so vabila na razne prireditve, cene vstopnicam. Pravi, da mu je poštna uprava sporočila, da smatra take dopise za oglas, od oglaševanja pa je treba plačevati več poštnine kot za navadno gradivo. Upravnost lista mora namreč poslati po en izpis vsake izdaje pošti s pojasnilom, koliko odstotkov vsebine tvorijo oglasi in koliko drugo gradivo. Čimveč je oglas, večja je poštna tarifa. Ker Zajedničar plačanih oglasov sploh ne pritočuje, so na pošti zasumili, da mogoče tisti dopisi pomenijo oglase, pa je bil primoran označevanje cen vstopnic ukiniti, ali pa plačevati več poštnine.

Da-li imajo sitnosti radi takih dopisov tudi drugi jugoslovenski listi, nam ni znano.

Operno gledališče v Addis Ababbi bo dobro uspeva

Italija je v glavnem mestu Abesiniji zgradila operno gledališče, ki ima prostor za 2,500 obiskovalcev. Pravijo, da je v njej privabil domačinsko elito in da se bo vsled tega dobro izplačevalo kulturno in finančno.

JAČANJE AMERISKE MORNARICE

Oboroževalni načrt, ki ga je odobril zvezni kongres, določa, da postane Zedinjene države, če potrebno, na morju jačja sila kot vse druge države skupaj. Na gornji sliki je nova ameriška podmornica "Mackarel". V gradnji je sedaj več novih vojnih ladij ko kdaj prej v zgodovini te dežele.

V NEDELJO 20. OKTOBRA JE V CHICAGU NAŠ DAN

Chicago, Ill. — Na zboru JSZ in Prosvetne matice v Clevelandu je Ivan Molek poudarjal, da imamo sicer v slovenščini mnogo komedij, ampak so brez prave vsebine. "Moral bi se med nami dobiti nekdo, ki bi zadostil tej nalogi," je dejal on. In res ima Prosvetna matica še vedno premalo takega dramatika materijala, ki bi na održi nudil komedijo v obliki satire socialnega značaja.

Frank Zaitz.

te, ob enem pa daste onim, ki se vadijo na vajah za spored, spodbudo. Kajti ničesar ni zanje večje ugodje kot predvajati svoje točke polni dvorani.

Frank Zaitz.

Selitev industrije iz Slovenije

Iz Slovenije se je izselilo že mnogo podjetij bodisi na Hrvatsko in še več pa v Srbijo. Krije temu so razmere in pa politika vladne v Beogradu, ki se nici kaj ne zanaša, da bo Slovenija ostala njena. Zato je boljše, da si gradi industrijo v varnejših krajih.

Zelo prizadeta je vsled tega tudi Ljubljana. V tem poletju je izgubila spet eno podjetje, od katerega si je mesto veliko obeta. Del. Politika piše:

"Opozarjali smo že pred tedni na priprave, da se preseli moderno urejena delavnica "Avtomontaža" na jug v Beograd, kjer ji nudijo razmere mnogo večje ugodnosti, kakor bela Ljubljana.

Podjetje "Avtomontaža" ima precej velik obrat v Kamniški ulici v Šiški. — Meseca avgusta je podjetje odpovedalo službo vsem 70 zaposlenim delavcem, ker prenese svoj obrat v Beograd, kjer mu nudijo razne oljašave, baje okoli 20,000 din mesečnih prihrankov. "Avtomontaža" je izdelala že okoli 50 jeklenih karoserij za velike beografske avtobuse in računa, da se obrat tam znatno poveča. Ljubljana sicer ni industrijsko mesto. Ali z ozirom na pasivnost pokrajine je industrija življenjski živec, ki bi ga moral javni faktorji negovati vse družače, kakor ga negujejo. — Podjetje "Avtomontaža" je bilo najmoderneje opremljeno in tudi-delavske mezdne in delovne razmere so bile razmeroma dobro urejene s kolektivno pogodbo. Niti tako vzornejše podjetje ne najde pri nas potrebnega zaščite. Poslovanje obrata je v zadnjem času že tudi nekoliko oviral dobava surovin, kar pa je le prehodnega pomena. Obračut "Avtomontaža" v Ljubljani je prenehel 17. avgusta. V službi je ostalo le par delavcev, da izvedejo likvidacijo. Kam pa naj gredo drugi delavci, številni rodbinski očetje s svojimi rodbinami?"

Videli bomo še en prizor ljubkih otrok, ki bo predvajan pod vodstvom Johna Raka.

In pa angleško enodejanko, ki jo režira Joseph Drasler.

Po končanem programu pa bomo imeli plesno in prosto zabavo. Igral bo Pueljev orkester.

Torej ne pozabite. Ta predstava — edina med Slovenci v Chicagu to jesen te vrste — se vrši v nedeljo 20. oktobra. Pridite pred 3. popoldne in zabažajte se na nji do konca.

Vstopnice v predprodaji so po 40c in pri blagajni pa dajm več. Nabavite si jih torej čimprej, ker s tem nekaj prihrani-

Zapisnik vzhodnoevropske Konference Prosvetne matice in JSZ.

Konferenca zastopnikov društev Prosvetne matice in članov JSZ z delokrogom v vzhodnem Ohiju in West Virginiji se je vrnila 22. sept. v Bartons, O., na farmi s. J. Skoffa. Pričela se je dopoldne.

Zborovanje je otvoril tajnik Konference Joseph Shoy. Za predsednika izvoljen Joseph Skoff, za zapisnikarja Nace Zemberger. Navzočih je prišlo 30 zastopnikov.

Zapisnik prejšnje seje prečitan in sprejet.

Dopisi. — Prečita se pismo upravnika Proletarca Chas. Pogorelca, ki vpraša za oglas v Am. druž. koledar. Se odobi, da se da kot po navadi.

Tajnik Snov poroča, da je v konferenčni blagajni približno \$32. Ali knjige je pozabili doma. Sklenjeno, da bo pregleda nadzorni odbor kluba št. 11.

Nato Snov obširno izvaja, da ima Proletarec kot običajno ob svojih rednih dohodki velik primanjkljaj, ki ga je treba kriti, če hočemo listu zagotoviti bodočnost.

Dalej je s. Snov izjavil o poteku XII. rednega zбора J. S. Z., katerega se je udeležil, in izrazil upanje, da bo v prenovljeni obliki samostojno boljše napredovala. Z njim enako soglaša s svojimi argumenti John Vitez.

Nace Zemberger ugovarja in je volil nasprotno ker je socialistična stranka mednarodna organizacija delavcev, zato je potrebno, da jo podpiramo.

Klub Naprek št. 11 JSZ.

Snov, da deluje slobzno in uspešno. Podpirajo Proletarca kolikor je v njihovih močeh. Nato poroča o raznih aktivnostih tudi Matko in Vitez. Omenjali so tudi politično ligo, ki deluje v tem okraju.

Prosvetna matica. Skoff in Kolenc apelirajo, naj kaj storiti, da se vpišejo v Prosvetno matico tudi druga napredna društva. Razprava o tem je bila živahnja in se je sklenilo izvoliti v ta namen poseben odbor štirih članov. Ti so Joseph Snov, Louis Pavlinich, Joseph Skoff in John Vitez.

Poročila zastopnikov. Vočko, Snov in Sotnikar pojasnjujejo o pripravah za slavje društva št. 640 SNPJ, s katerim sodeluje društvo št. 18 SNPJ.

Za društvo št. 333 SNPJ, Blaine, O., poročajo Smerkol, Andronja in Vitez.

Društvo št. 407 Windsor Heights, W. Va., sta zastopala Kolenc in Hribar.

V imenu društva št. 562, Barton sta poročala Frank Bergant in J. Skoff.

Društvo št. 640 SNPJ, Bridgeport, je zastopala Mary Krolflich. Za št. 176 SNPJ, Piney Fork, je poročal Nace Zemberger.

Poročevalci društva št. 226 SSPZ, Windsor Heights, W. Va., je bil Victor Hribar.

Poročila teh in drugih, ki so se oglašili, so bila vzeta na znanje.

ZA LICNE TISKOVINE
VSEH VRST PO ZMERNIH CENAH
SE VEDNO OBRTITE NA UNIJSKO TISKARNO

Adria Printing Co.

1838 N. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.

Tel. Lincoln 4700

PROLETAREC SE Tiska PRI NAS

Prva slovenska pralnica se pripravlja rojakom v Chicagu, Ciceru in Berwynu.

Parkview Laundry Co.

FRANK GRILL in JOSEPH KOZDRIN, lastnika

Fina posrežba — Cene zmerne — Delo jamčeno

Telefoni: CANAL 7172-7173

1727-1731 W. 21st Street

CHICAGO, ILL.

TONE ČUFAR:

UBEŽNIKA

(Nadaljevanje in konec.)

Francika ga je spet potresla in ga vabilo s seboj.

"Daj mi mir!" jo je zavrnil Jurij. "Kam pa siliš? Ali te marluna nosi?"

Rad bi spal, a tudi to ga je zanimalo, kaj sestri roji po glavi.

"Na tovarniški nasip pojdeva," mu je šepetaje razlagala svoj načrt. "Po koks, da ne bo mo in mrzlem, kerata tri tedne ne bo niti zaslužil. Vstani in ne ropotaj, da jih ne zbudiva. Samo ne grem rada, malo me je strah, teme je še. Dva bova tudi več prinesla. Potem nama mama ne bo mogla reči, da nisva za nobeno rabo, da samo je."

"Eh, ko ne bi bilo tako zgodaj, "je zazehal Jurij in se pretegnil.

"Potem je pa šola. Vsaj do pol osme morava biti nazaj. Ne budi tako len zaspame!"

Zaspame pa Jurij ni maral biti. Hotel se je postavljati, da vsaj toliko velja kakor sestra in je brž zlezel izpod ponjave. Saj je bil že čisto predramljen, skriven odhod z doma ga je živo zamikal in veselil se je, da ga bodo doma iskali. Tako bo dobro zagodel mami, ki ga je za prazen nici načela. Hitro se je oblekel. Oba sta prisluhnili, če že ni kdo v sobi zbijen, potem sta previdno, kar najtiše odklenila diri, se s ključem od dravnice iztihotapila ven in spet nekaj časa prisluškovala, če se ni kdo prebudil in ju pogrešil. Vse je bilo tih, mirne duše sta lahko odpela dravnico in vzela iz nje dve vreči.

Na vzhodu, dol za Stolom, se je svitalo, jasno nebo je obelelo lep dan. A bilo je dokaj hladno, skoraj mrzlo. Francika in Jurij sta se s hitro hojo skušala ogreti. Naglo sta se bližala Senožetom, kmalu je bila za njimi tovarna in pri bolnišnici sta zavila pod veliki, črni nasip. Nekaj žensk in otrok je že lažilo po njem. Nabirali so koks, ki ga zvočijo z drugimi odpadki iz peči semkaj. Tu ga tako rekoč zavrjejo, revnim Jeleničanom, ki nimajo denarja za gorivo, pa dobro pride vogniščih. Seve, morajo ga nabrat, kar ni tako lahko. Nad naspom zmeraj vozi male lokomotive, ki dovozajo odpadke, jih spuščajo v Savo in v vrbje. Največkrat so še goreči, zato se po nasipu razlije ognjen plaz kakor da bi bruhičil mali ognjenik. Tu in tam se je še kadilo od poslednjih odpadkov.

Francika je krenila tjakaj, kjer je bilo največ koksarjev. Med njimi se ji je zdelo še najbolj varno. Najrajši bi nabrala koks kar spodaj, pa je moralaziti po nasipu in Juri je nejevoljno capljal za njo. Noge so se jima udirevale v grušč, težko sta se vzpenjala kvíšku. Potem sta pa le začela nabirati in ko je bilo vendarne nekaj kokska v vrečah in se je že popolnoma zdani, sta zadovoljno pogledala drug drugega. Bila sta enih misli, češ, pa bodo le videni doma, da sva za rabo.

V tovarni je zatulila sirena in oznanila šesto uro. Nekateri je bilo to znamenje za začetek dela, drugim za odhod iz tovarne. Francika je pa pomislila, da so zdaj doma že vstali in ju pogrešili. Najrajši bi šla nazaj, ni jim marala prizadejati velikih skrb. Z na pol prazno vrečo se pa tudi ni hotela pri-

kazati. Zato je tem bolj hitela in je tudi Jurija priganjala, naj bolj nabira. Ko mu je pa zaučala svojo skrb zaradi mame in očeta, se je poredno odrezal:

"Morebiti naju mama od zdaj naprej ne bo več tako naklestila. Ce bi na to ne mislili, bi že prej pustil vse skupaj in šel nazaj. Kdo bi nabiral sam od sebe!"

Podviza sta se; šole nobeden od njiju ne bi rād zamudil. Pot domov bo zamudnejša, treba bo nositi vreče. Nekatere žene so že odhajale s svojimi tovari, kmalu so se pa vsi plazilci na nasipu pobrali bolj proti cesti in je tudi Francika z Jurijem učvrzla z njimi. V vrečah sta imela že kar dosti koksa, tudi lačna in premražena sta že bila. Mikaloju je domov.

Nad nasipom je piskala lokomotiva, zapeljala je čisto na kraj vagonček z razbarjeno gmoto. Bil je strnjen izlitek žlindre, naplavine iz ponve v martinarni, odpadek pri taljenju železa.

"Svinjo bodo zvalili, svinjo!" so klicali koksarji.

Svinja, razbarjena gmota, se je kmalu potaknila po nasipu. Prekopicavala se je zletela v Savo, takoj nato je pa močno začarelno in hudo tresknilo karkor bi padla bomba. Iz reke je visoko brizgnila voda, potem se je pa odpadek brž ohladil, potemel je, in vse je bilo kakor poprej.

Zdajci se je drugič oglasila sirena in naznajila sedmo uro. Francika in Jurij sta se optrala z vrečami in se odpravila domov. Težko sta nosila, manj bi morala nabrat in prej oditi. Pogosto sta počivala. Ko sta se bližala hiši, kjer so stanovali, so ju že srečavali otroci s solskimi torbami. Začudenou so ju gledali in spraševali, če ne pojeda v solo. Ona dva sta pa molče nosila vreči, se potila in krivila pod njima. Pred hišo ju je ugledal Mirk. Bil je tudi namenjen v solo, a je stekel nazaj in vzklikal:

"Ze gresta, ze gresta!"

Mlada koksarja sta morala spet počiti. Preden sta znova pograbila vsak svojo vrečo, da bi ju ponesla k dravnici, je pa Mirk že pripeljal očeta. Njegovi pogledi sprva niso obetali nič dobrega, ko je pa spoznal, kje sta bila, se je celo nasmehnil.

"Kaj vama je padlo v glavo?" je zarohnel prvi hip.

"Po koks sva šla, da ne bom v mrzlem," se je odrezala Francika.

"Povedala bi prej. Mama vaju nestrprno išče.

Jurij je sestro zadovoljno dregnil. Oče ju je nagnal, naj se umijeta in odpravita v solo. Vreče je sam pospravil. Mirk je naročil, naj spotoma pogleda po mami in ji pove, da sta potepence spet doma. Potem je stopil v hišo in jima zabičal, naj drugič nikar ne poskušata, še kaj takega. Jurij je bil zadovoljen. Francika pa je obljubila, da pojde še po koks.

"Samo, da bom smela v solo! Mama pravi, da me ne bo več pestila.

"Nič se ne boj!"

Francika je bila vesela kakor že dolgo ne. Naglo je ubrala proti šoli, zasopla je prihiteila na dvorišče, ko je že zvonilo, zadnja je stopila v razred, opravila se je in potem zadovoljno sedla v klop.

V tovarni je zatulila sirena in oznanila šesto uro. Nekateri je bilo to znamenje za začetek dela, drugim za odhod iz tovarne. Francika je pa pomislila, da so zdaj doma že vstali in ju pogrešili. Najrajši bi šla nazaj, ni jim marala prizadejati velikih skrb. Z na pol prazno vrečo se pa tudi ni hotela pri-

FRANCOZI SE NE BODO PUSTILI UNIČITI

Skupina francoskih mornarjev z ladje Normandie in z drugih francoskih parnikov, ki počivajo v New Yorku, je ponudila svoje sposobnosti in življeno Angliji, v namenu, da ji pomaga poraziti Hitlerja in s tem osovodi svoje dočelo izpod njegovega podjarmljenja. Nekaj izmed teh jih je na gornji sliki.

NOTICE IZ JUGOSLAVIJE O POMANKANJU ŽIVIL

V Zagrebu imajo že vse to potrebitno velike težave vsled pomankanja živil. Meseca avgusta je z devoljenjem vlade mestno poglavarstvo zaplenilo v hladilnici (po ameriško cold storage) okrog 40,000 kg svinjskega mesa v vrednosti 750, 2000 dinarjev (dinar je bil v normalnih razmerah vreden približno 2c). Ampak ta zaplenitev, storjena vsled skrajne potrebe, je zadostovala le za par dni. Listi po Hrvatskem objavljajo obupno zvaneče notice, da manjka najbolj slanine, masti in olja, pa tudi kruha, torej tega, kar ljudstvo najbolj potrebuje.

V Dalmaciji pridevajo veliko olja. Pa je kar iznenadno izginilo (seveda v Nemčijo). Neki listi je tam smel vsled nepaznosti censorja tolje priobčiti: "Dalmacija je brez olja! Clovek bi tega ne verjel in vendar je res." Nato dotični list citira časopis "Novosti", ki so pisale: "Olja je v Dalmaciji naenkrat zmanknil in ni ga bilo več mogoče dobiti za ceno od din. 17 do 20, ampak samo še za verižniško ceno 30 din (60c) liter... Krompir je tudi vidi din (4c) dražji za kilogram kakor lani."

Iz Stajerske gre mnogo sada v sosedno Nemčijo. Ampak tem je objavila D. P. poročilo na način, kakov da tretjemu rajhu sploh ni za jabolka iz Jugoslavije in da morajo biti ljudje veseli, če jih morejo poslati magari na pol zaston. Tista notica, ki je na par krajin močno cenzurirana, se v najbolj nedolžni obliki takole glasi:

Ali bodo jabolka, ki bodo šla v inozemstvo, cenejša, kot pa za domačo porabo? Tako se človek vprašuje, ko čita v časopisih vesti o tržnih cenah v naših mestih. Jabolka stanejo po din 4 do 6 din za kg. Nedavno tega pa smo čitali, da bodo izvozniki prodajali jabolka v Nemčijo po 2.50 din za kg in še jih bodo težko prodajali, ker je sadje tudi drugod dobro obrodilo, tako da Nemčija ni navezana na naš uvoz. V tej domnevni nas potrjuje tudi sklep Prizada, ki obljublja izvoznikom naših jabolk po 25 din za vsakih 100 kg jabolk izvoženih v Nemčijo. (Od tu je mnogo besed cenzuriranih.) Ukriniti je treba, da bomo doma jedli naše sadje po istih cenah kot v inozemstvu, vsaj pa preprečiti spekulacijo na račun kmeta in konzumenta.

Glad je huda stvar. V Jugoslaviji, ki lahko pridevala zase več kot dovolj, ga ljudstvo čuti se celo sedaj, ko kmetje pobirajo z zemlje svoje pridevke. Vzrok pomankanja pa je izvoz. Stara Srbija je bila bivša kajzerjevi Nemčiji in Franci-Jožefovi Avstriji preeč dolžna, pa je leta 1918 po tistem dolgu napravila križ, Hitler pa se je na dotična posojila in kreditne spomilne in neizprosne tira z obrestmi vred. Nedavno je spet postal v Beograd komisijo, da se domeni o tem. Na račun tistih obveznosti mora sedanja

Jugoslavija Nemčiji pošiljati živila in rude ne da bi kaj dobila zanje, le star nemški dolg se ji niža. Iz nekega poročila iz Pesniške doline na Štajerskem citiramo tole notico, ki pa je bila na enem kraju cenzurirana in ni mogoče razbrati, kaj je censor črtal:

"Ze ponovno smo opozarjali, da bi bilo neobhodno organizirati aprovizacijo in s tem zagotoviti vsaj najnujnejše živilske potrebse mestnemu in okoliškemu prebivalstvu. Pomanjkanje živil je prisves povsem nepotrebno, ne ozira se na izvoz v inozemstvo. Prepričani smo, da je v naši državi še vedno na razpolago dovolj žita in moke, zlasti pa krušne moke, le poiskati bi jo bilo treba in odveti pijavkom in verižnikom, ki bogatijo na ravnih najboljših ljudskih slojih, katerim je po večini kruh edina vsakdanja prehrana. Med prebivalstvom se širi nezadovoljstvo, zato nikakor ni prav, da se ne podvzame vse, kar bi lahko preprečilo te nezdrave pojave pri nas. Ponovno apeliramo na pristojne oblasti, da nujno organizirajo aprovizacijo in s tem preskrbo prehrano prebivalstvu.

V Celju so revne družine apelirale na oblast, naj kaj storit, da ne zavreljstvo, zato nikakor ni prav, da se ne podvzame vse, kar bi lahko preprečilo te nezdrave pojave pri nas. Ponovno apeliramo na pristojne oblasti, da nujno organizirajo aprovizacijo in s tem preskrbo prehrano prebivalstvu.

V Sloveniji je na pragu uprave 20.000 tekstilnih delavcev, ker tovarne, v katerih so bili zaposleni, ne dobre surovini, posebno bombaž. Kriva je vojna in "novi Hitlerjev - Mussolinijev" red v Evropi, z katerega se ogrevajo celo nekateri siti ameriški Slovenci.

Moke manjka. V Omišu se nahaja tovarna testenin "Cetina". Nima moke in je odpustila delavcev. Vlada naznanja naredilo tipiziranje moke. Vojvodinski milni pa so ustavili obratovanje, dokler ne izide naredba o tipih moke in cenah, če da novih tipov moke ne bodo mogli prodajati po starih maksimalnih cenah. Tako prihaja do paradoxa, da milni novega žita nočajo mleti, zalog stare moke pa nočajo dati na trž. Tako je z milni, tako najbrže z veletrgovcem. Oboji bi radi višje cene, kakov so sedaj. In zato manjka moke. Tukaj so potrebne reforme. (Ostali del tega poročila cenzurirano.)

Moke manjka. V Omišu se nahaja tovarna testenin "Cetina". Nima moke in je odpustila delavcev. Vlada naznanja naredilo tipiziranje moke. Vojvodinski milni pa so ustavili obratovanje, dokler ne izide naredba o tipih moke in cenah, če da novih tipov moke ne bodo mogli prodajati po starih maksimalnih cenah. Tako prihaja do paradoxa, da milni novega žita nočajo mleti, zalog stare moke pa nočajo dati na trž. Tako je z milni, tako najbrže z veletrgovcem. Oboji bi radi višje cene, kakov so sedaj. In zato manjka moke. Tukaj so potrebne reforme. (Ostali del tega poročila cenzurirano.)

Obnovite naročino, čim vam poteka. S tem nam veliko prihrite!

Sprememba radio ure, ki vodi J. R. Palandech

Jugoslavška radio ura, ki vodi John R. Palandech v Chicago, bo s pričetkom prihodnje sobote oddajana ob 1:30 do 2:30 popoldne s postajo WHIP, 1480 kilocycles. Poslej se je ta spored oddajal od 3. do 4. ure. Torej prihodnjo soboto se prične ob 1:30.

Unije Angliji dale velika vojna posojila

Unije angleških delavcev pomagajo v vojni proti Hitlerju tudi finančno. Iz svojih blagajn so posodile vladi že blizu štiri milijone dolarjev.

Ste naročnino na Proletarca obnovili?

NEMCI, ITALIJANI, ŽIDI ITD. V VOLILNEM BOJU

(Nadaljevanje z 1. strani.)

Program soc. stranke

Konstruktiven, zadosten in izvedljiv program za rešitev ekonomskih ran te dežele nudi socialistična stranka. Njen predsedniški kandidat je Norman Thomas. Ob enem je soc. stranka odločno proti vojni in proti oboroževanju v mirem času in takem obsegu, da vrže normalno gospodarsko življeno s tira.

Tisti, ki so torej res proti vojni, za odpravo brezposelnosti in za preureditev ameriškega gospodarstva po načrtu socialistične stranke, imajo prioritetno to svoje stališče izraziti s tem, da glasujejo za Thomasa in Kruegerja.

Ljubljana ni edino mesto v Jugoslaviji, ki ima "nebotičnik". Grade ga tudi v Sarajevu. Tega podjetja se je lotil nihče drugi kot muslimanska verska zajednica. Pa so včasih tudi, kako so mohamedanci statokopitni! "D. P." poroča, da bo novi nebotičnik stal na mestu, kjer je sedaj neka stara, že skoraj razpadla mošča. Pred leti bi kaj takega ne bilo mogoče, ker ne bi bil nihče izmed članov muslimanske verske zajednice glasoval za to, da se naj podreje mošča, pa četudi že na pol razpadja.

Sele nova uprava verske zajednice, na čelu katere stoji ljudje bolj modernih nazorov, ki imajo tudi gospodarske duhe v sebi, je omogočila tak preokret v mišljenu sarajevskih muslimanov. Med tem je muslimanska verska zajednica zgradila že eno hišo s poslovimi in stanovanjskimi lokalimi. Počasi nastaja nova muslimanska čaršija poleg zgodovinsko znamenite stare turške čaršije, ki se v sestoji iz samih leseni kolib. Kar se pa tice 14 nadstropnega nebotičnika, se bo mogoče v Sarajevo obrestovati nekoliko boljšek kot pa ljubljanski, ki je last Pokojninskega zavoda za namenčenje.

Moderniziranje Sarajeva

Ljubljana ni edino mesto v Jugoslaviji, ki ima "nebotičnik". Grade ga tudi v Sarajevu. Tega podjetja se je lotil nihče drugi kot muslimanska verska zajednica. Pa so včasih tudi, kako so mohamedanci statokopitni!

Italija v trgovinski propagadni ni skopa

V Milatu v Italiji izhaja časopis z imenom "Ital-Jug". Poštevajo je propagandi za pospeševanje trgovine med Italijo in Jug

A WORD ABOUT OUR 1941 ALMANAC

With our meager resources it is no small task to publish year after year a book so large, so rich in literary quality, and attractive in makeup as the American Family Almanac. It requires work, hard work, and much of it. The editorial work of preparing manuscripts has already begun for the 1941-issue, and much of the field work of collecting advertisements is already in its second month. A large group of key-men are now busily occupied soliciting advertisements among the business houses in their various towns and communities. In a few more weeks hundreds of order blanks will go out to another group of workers who take charge of soliciting orders among their organizations and individuals.

Most of this work is done gratis, out of a progressive spirit which has for its gratification nothing but seeing the finished book and its labor viewpoint widely distributed, read and accepted. It is sacrificial work engendered by a love for the movement. Pleasure evenings and pleasure monies are given up in order to travel from house to house selling the almanac, or from one business house to another contracting advertising space.

If the spirit on which this "Jimmy Higgins" work thrives were lacking, these painstaking and pleasure forsaking comrades couldn't be enthused to do the same work, as diligently, if they were offered twenty times as much in commissions as they receive now. They work not for monetary gain but for the pleasure they know in seeing their principles and ideals furthered.

Although it is rather early to be writing about the 1941-issue of the American Family Almanac, which will not be ready for distribution until the end of November, it is important that we do everything possible to muster aid in the work of soliciting advertisements, which is now in progress. Without them it would be impossible for our Almanac to appear, as the income from copies sold would never equal expense involved with the publication, to say nothing of making a profit.

You can be of great assistance in this work if you will but make up your mind to it. More help in soliciting advertisements, and later, orders, is desperately needed.

Waukegan and North Chicago Co-op Association to Mark 20 Years of Progress with Huge Banquet

Movies, choral and vocal selections on program, Main address by Herbert Katt, General Manager

Racine Consumers Co-operative

WAUKEGAN, ILL.—The Waukegan and North Chicago Co-operative Association, probably the largest Slovene Co-operative in the country, will celebrate twenty years of successful co-operative business with a banquet and program at the Slovene Home, Saturday evening, October 12, beginning at 6:30 P. M.

The co-op idea was first brought to light among the Slovene community of North Chicago and Waukegan through the SNPJ lodges organized here, a women's SNPJ lodge, "Moja Enakopravnost" having pioneered the field.

It was on Feb. 22, 1920, that the proposal to establish a co-operative store was first made. The idea appealed to the members of this lodge and they invited other fraternal groups to discuss with them the feasibility of setting up a store of their own.

On April 13, a meeting was held for this purpose. 26 persons representing 10 groups, among which were included the local lodges of the three major Slovene fraternal organizations—SNPJ, JSKJ, KSKJ—were present and decided to proceed with the undertaking. Temporary officers were elected; plans made to interest other people in the venture; and a committee was appointed to seek information and advice from the more experienced co-operators of the near-by Co-operative Trading Company.

On Aug. 17, after a summer of many meetings and intensive promotional work, some 225 members incorporated themselves as the Waukegan and North Chicago Co-operative Association. The authorized capitalization was \$10,000 and shares were set at \$25 each. Actual business was commenced on Sept. 13, 1920, after the stock and equipment of a private grocer had been purchased.

The new society made steady progress and soon outgrew its original quarters. Sales for 1921, the first full year of operation, were \$68,515.48. In three years the volume more than doubled. By the end of 1924 land was purchased and a \$30,000 store building and warehouse constructed. In its new location the society grew even more rapidly and for 1929 sales fell just short of the quarter-million mark.

Despite a heavy set-back caused by the depression, the Association opened its first branch store on April 30, 1933. Four years later the building housing the store was purchased by the society. In 1934, the second branch store was opened. At present the society has 497 members and 3 stores.

During the 20 years of its existence, the Co-operative Association has returned to its members and customers some \$65,000, for an average of better than \$3,000 a year.

Conference of JSF and Educational Bureau in Kenmore, Ohio, Oct. 20

CLEVELAND, O.—At the last JSF conference in Girard, Ohio, it was decided that our next one will be held on Sunday, Oct. 20, at 2146 Manchester Rd., Kenmore, Ohio.

Invitation to elect delegates has been sent to all organizations affiliated with the conference.

See to it that your lodge is represented at this important gathering with at least one or more delegates.

Internal problems confronting us in our various organizations, as well as current events throughout the world, which have an indirect bearing upon us all, will be on the agenda.

Visitors likewise are welcome to the sessions.

John Krebel, See'y.

"Slavija" Invites to Grape Harvest Festival

CHICAGO.—Grape Harvest Festivals are something of a novelty in lodge entertainment, and an especially gay one will be that of "Slavija" Lodge, No. 1 SNPJ, on Saturday evening, Oct. 12th.

It will be held at the SNPJ hall, with popular orchestras in both the auditorium and lower hall.

Admission is 30¢ in advance; a nickel more at the door.

Call Issued for JSF Conference in Waukegan

CHICAGO.—Secretary of the JSF Conference for the Illinois-Wisconsin district, Anton Garden, has informed all affiliated JSF Branches and fraternal lodges of the next meeting, which will be held in the Slovene National Home in Waukegan, Ill., Sunday, Nov. 3, beginning at 10 A. M.

Two meetings are held each year, one in the Spring, and the other in the Fall. They are attended by delegates from all JSF Branches in the two states and delegates from the various fraternal and other member-organizations of the JSF Educational Bureau (Prosvetna matica).

General problems confronting the progressive elements in their fraternal and cultural organizations are discussed at these meetings, and plans made for future work.

It is very important that every affiliated organization elect two or more delegates to the conference.

Consumers Congress To Convene Oct. 14

CHICAGO.—Elected representatives of America's million participants in democratically controlled commerce will meet Oct. 14-19 in the nation's Co-op capital—Chicago—to discuss their half billion dollar a year business.

The formal meetings of the Congress will be given over to a thorough presentation and discussion of the "four cornerstones" of the Co-operative Movement—recreation, education, business and finance.

VISITORS

CHICAGO.—Winding up an extensive tour for new subscribers in Wisconsin and Illinois, Anton Jankovich, one of Proletarec's key-men, left Chicago last week. Tone turned in a batch of subscriptions and accomplished good work for Cankar's Herald and Prosvesna likewise.

Visitors from Minnesota last week were: Miss Olga Chernogoy, St. Paul, and Mrs. J. A. Chernogoy, Eveleth.

I have learned by much observation, that nothing will satisfy a patriot but a place.—Junius.

Meanwhile the society has been carrying on a steadily increasing campaign of co-operative education. Early in 1928 it became a member of the Central States Co-operative League, and thus this affiliation became a part of the consumers co-operative movement of this country.

Since that time the society has appropriated funds annually for carrying on educational activity, organized a women's guild which is one of the most active in this area, co-operated with summer school programs of the Central States Co-operative League, assisted in the formation of the Co-operative Wholesale, central buying organization of the co-operative movement in this area, and in other ways has endeavored to obtain wider acceptance of the co-operative idea in the community in which it functions.

Campaign Leaflets

CHICAGO.—Two new leaflets have been issued by the Socialist Party and are now in process of distribution.

YOUTH BE BOLD is an appeal to first voters intended to help convince some of those who have been throwing their votes away in past elections.

VOTE AGAINST CONSCRIPTION This pamphlet is written in line with the statement issued by the Party opposing conscription. Both pamphlets are timely, important, and should be widely distributed and read. To insure bulk distribution, price of the pamphlets has been kept as low as possible—75¢ per thousand. Order from the National Office, 549 Randolph St.

NLRB Probing Charges Of Chicago Guild

CHICAGO.—The National Labor Relations Board is investigating charges made by the Chicago Newspaper Guild prior to the Sept. 20 election in the Herald-American editorial and commercial departments, which the Guild lost to two company-sponsored AFL unions. The Board has not yet certified the AFL unions as exclusive bargaining agencies pending results of the investigation.

The company failed to comply with the Board order issued at the time of the strike settlement, continuing to favor the AFL plant unions. The Guild made two efforts to hold up the election until the company favoritism stopped, first before the date was set and prior to the holding of the election.

There is no royal road to anything. One thing at a time, and all things in succession. That which grows slowly endures.—J. G. Holland.

PROLETAREC

CHICAGO, ILL., October 9, 1940.

THE MARCH OF LABOR

ON THE BOOK FRONT

FROM MANY LANDS

By Louis Adamic

Like My America, Louis Adamic's new book, the first of a series of independent books to be collectively known as the Nation of Nations series, is a book without a plot. Each chapter is a complete story of immigrant life in itself, and the whole can be taken as a single story written from actual experiences of the many people who have co-operated in furnishing the author with material.

On the first page we find these lines by Carl Sandburg about the immigrants:

From six continents, seven seas, and several archipelagos From points of land moved to wind and water Out of where they used to be to where they are, The people of the earth marched and travelled To gather on a great plain.

This verse from "The People Yes" tells the author's story.

From Many Lands, if I correctly understand Adamic's plan for his forthcoming books, is composed of the kind of material his future book will contain. For it is with this type of stories the author hopes to bring the attention of America to the importance of her immigrant population.

Official United States statistics of immigrants admitted to America from all countries of the world for each fiscal year, are given in a special table.

"The Old Alien by the Kitchen Window," in which is told the story of Tone Kmet, a Slovene peasant immigrant, is included under "Figures in the American Maze." This story appeared previously as an article in the Saturday Evening Post this summer.

Among the many characters figuring each in a separate story are: Eliot Steinberger, world-famous dermatologist, son of an immigrant millionaire meat packer; Manda Evansich, a fierce American patriot from

Croatia, who bore thirteen sons; "Ma" Karas from Bohemia, now a leading citizen of Escanaba, Mich., and a host of others, each in his own way typical of what the immigrant experienced and accomplished in this country, and the problems faced by American-born children of immigrant parents.

"Plymouth Rock and Ellis Island," summary of a lecture delivered before about one hundred audiences all over the United States by the author in the period between early October, 1939; and early May, 1940, and published in practically every Jugoslaw publication and in many leading English periodicals, is included as a separate chapter.

In this lecture Adamic sets forth his suggestions for making America "safe for differences,"—differences in beliefs and differences in the ways of life found among the 38,000,000 immigrants who have chosen this country for their home during the last 100 years.

The majority of the new Americans are not subjectively identified with America as a state, a culture, or an idea, although most of them want to be, even desperately so; but the stream of prejudice that runs through our national atmosphere makes it hard for them to achieve that identification," Adamic writes.

"I find that most of the new people when they say 'we,' don't mean 'we Americans' or 'we the people in this town,' but 'we who live in this section and are of Polish or Armenian, etc., origin in background.' When they say 'Americans,' they don't mean themselves.

"The majority are on the defensive, are oppressed by feelings of inferiority, tens of millions of them; and, in consequence, they hang back and tend to be what Mencken used to call 'assistant Americans' and to suppress their ambitions and keep away from the main stream of American life. They are 'marginal' people, economically, socially and culturally, and are geared not to the expansive and creative impulses of America, but to the fear and confusion-prompted trends to contrast and narrow down."

What is to be done to remedy this condition? Adamic asks, and gives as an answer action that has been undertaken by himself and a group of others organized in New York and elsewhere under the name Common Council for American Unity, which aims to project some of the ideas mentioned in "Plymouth Rock and Ellis Island" into a "long-range, statesmanlike movement, which will enlist education, literature, the movies, radio, and other cultural forces."

Under sponsorship of the Common Council for American Unity and funds granted by the Carnegie Corporation of New York, the new magazine, Common Ground, began publication recently, with Louis Adamic as editor. Publication of From Many Lands was likewise made possible by a grant from the Carnegie Corporation, the author tells us.

A revised edition of The Broadside—a questionnaire to immigrants, which appeared in full and abbreviated form initially in several hundred immigrant and foreign-language newspapers during the winter of 1938-39—is also included in the new book.

Through this questionnaire, which was widely distributed and published, Adamic undoubtedly received volum-

Two Plays Featured On Program of Branch No. 1

"Yours for the Union—with Love" and "Hudić pred bankrotom" will Keep You in Stitches

CHICAGO.—Inasmuch as the campaign rally and program Branch No. 1 JSF is preparing for Sunday, Oct. 20th, will be the only event intended to boost the campaign for Thomas and Krueger among Slovenes in Chicago, every last individual backing the Socialist candidates will be at the SNPJ hall on that day.

Norman Thomas, the Party's candidate for president, has been invited to address the audience, and if his schedule of speaking dates during the busy last weeks of the campaign can be so arranged, he will be present. In any event, we will have a speaker from the Party. Joseph Owen will speak in Slovene.

In addition to the two speakers, the program, rich and varied, will include two short plays, one in English and one in Slovene. Further enriching the program will be singing by the Slovene chorus "Sava" of Branch No. 1, declamations, and a dramatic presentation composed entirely of children—"War Children."

The Slovene play "Hudić pred bankrotom," written by the famous Slovene author and playwright, Ivan Vuk, who passed away last year, por-

trays the interesting and highly amusing story of how the devil loses his job in hell when the people upon the earth begin to develop traits the devil is supposed to have.

"Yours for the Union"—With Love" is a perfect example of what can happen even in organizing a union, when love is involved. Grace learns unionism fast when her truck-driving tough, Bill, wants it that way. The boss' at the XYZ Clothing Company is then put on the skids and another unionized shop sees the light of day.

You will not be compelled to sit through a long, serious program, as both plays are short and hilarious, and will offset some of the other numbers on the program. Some of the proceeds will be used to help defray campaign expense.

Curtain time will be 3 p. m.

Pucel's orchestra will be on hand to make the half ring with polkas and fox-trots in the evening. Tickets are selling at 40¢ for both the afternoon program and evening dancing. You can get them from any member of Branch No. 1, or at the Proletarec Office, 2301 So. Lawndale Ave. You can have tickets reserved at the door by calling Rockwell 2864.

PEACE GROUPS CALL DAY OF MOURNING

AN OLD WARRIOR STILL OPTIMISTIC

Charles Edward Russel, author, orator, humanitarian, celebrated his 80th birthday in Washington last week. All his life he has fought for the "underdog." He has won glorious victories and suffered crushing defeats, but he is still an optimist—still sure the right will ultimately triumph.

"In the long run, there is no such thing as retrogression," Mr. Russell declares. "Democracy is scared today, but it was just as badly scared when the Revolution of 1848 was crushed in Europe, and when the French Republic was overthrown by Napoleon III."

"But this lasted only a few years, and then the forward impetus began again. Man's progress is slow. It moves in a wavering line, around and around. But, over the centuries it is always forward and never backward."

INTELLIGENCE IS FOUND TRAIT OF THE "RADICALS"

A recent report to the American Psychological Association by Goodwin Watson of Columbia University stated that a study of "radicals" showed them most likely to be educated, intelligent, non-religious, apt to be native-born."

Watson said that investigation showed "radicals" are most common in the 20 to 40 age group, and more likely to be in artistic or professional fields than in business or industry.

Any ideas that the "radical" is likely to be unemployed, or mentally or physically maladjusted were also dispelled by Watson. Big factors he discovered were education and attitude toward religion. Big business leaders may have an inkling of the first fact, for they have tried ever since free education was begun to hamper or destroy it.